

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 36, 2018

Nummer 36, 2018

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2143](#) 20-11-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2153](#) 20-11-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2155](#) 20-11-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2011](#) 13-11-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2010](#) 30-10-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2004](#) 30-10-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2005](#) 30-10-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2003](#) 30-10-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2020](#) 30-10-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2021](#) 30-10-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2009](#) 30-10-2018

RECHTSPRAAK

Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk wegens strafvervolging in strijd met non-prosecution/non-punishment-beginsel ten aanzien van slachtoffers van mensenhandel in artikel 8 Richtlijn 2011/36/EU?

Het middel komt onder meer op tegen de verwerping van het verweer strekkende tot niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie in de strafvervolging van de verdachte wegens strijd met het in overweging 14 en artikel 8 Richtlijn 2011/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2011 inzake de voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers daarvan (*PbEU* L 101/1, hierna: de Richtlijn) neergelegde ‘*non-prosecution/non-punishment* beginsel’, alsmede met het bepaalde in de Aanwijzing mensenhandel van 21 juni 2013, *Stcrt.* 2013, 16816 (hierna: de Aanwijzing).

Het middel komt onder meer op tegen de verwerping door het hof van het verweer strekkende tot niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie in de strafvervolging van de verdachte. De eerste klacht is gericht tegen het oordeel van het hof dat een rechtstreeks beroep op de Richtlijn niet mogelijk is.

Het hof heeft in het kader van de ontvankelijkheid van het Openbaar Ministerie in de vervolging van de verdachte onder meer geoordeeld dat de Nederlandse nationale wetgeving met het in het Wetboek van Strafvordering neergelegde opportuniteitsbeginsel voldoet aan het vereiste in artikel 8 Richtlijn, voortvloeiend uit het zogenoemde ‘*non-prosecution/non-punishment* beginsel’, en dat dit beginsel tevens is opgenomen in de Aanwijzing. Naar het oordeel van het hof is daarmee de Richtlijn tijdig en juist in nationale wetgeving omgezet, zodat de verdachte geen rechtstreeks beroep op de Richtlijn toekomt. Dat oordeel geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting.

De tweede klacht keert zich tegen het oordeel van het hof dat het Openbaar Ministerie met het instellen van vervolging niet in strijd met de Aanwijzing heeft gehandeld.

Het hof heeft geoordeeld dat het Openbaar Ministerie in redelijkheid het standpunt heeft kunnen innemen dat het niet evident is dat de verdachte is gedwongen of bewogen tot het plegen van de aan haar ten laste gelegde feiten, en dat het Openbaar Ministerie ontvankelijk is

in de vervolging nu met het instellen van de vervolging tegen de verdachte niet in strijd met de Aanwijzing is gehandeld. Mede gelet op de inhoud van de Aanwijzing geeft dat oordeel niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Dat oordeel is ook niet onbegrijpelijk.

De klachten falen.

Het middel richt zich tegen de strafoplegging en de motivering daarvan. Daartoe wordt onder meer aangevoerd dat het hof het verweer strekkende tot toepassing van artikel 9a Sr op grond van het zogenoemde 'non-prosecution/non-punishment beginsel' ten onrechte, althans ontoereikend gemotiveerd, heeft verworpen.

De eerste klacht van het middel berust op de opvatting dat het hof op grond van het zogenoemde 'non-prosecution/non-punishment beginsel' gehouden was toepassing te geven aan artikel 9a Sr.

Ingevolge artikel 26 van het Verdrag van de Raad van Europa inzake bestrijding van mensenhandel (*Trb.* 2006, 99; hierna: het Verdrag) dienen de bij het Verdrag aangesloten partijen te voorzien in de mogelijkheid dat geen straf wordt opgelegd aan slachtoffers van mensenhandel voor betrokkenheid bij onrechtmatige handelingen indien zij hiertoe gedwongen werden. Het Verdrag is voor Nederland op 1 augustus 2010 in werking getreden.

Ingevolge artikel 8 Richtlijn nemen de lidstaten de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de bevoegde nationale autoriteiten gerechtigd zijn slachtoffers van mensenhandel niet te vervolgen of te bestraffen wegens gedwongen betrokkenheid bij criminele activiteiten die een rechtstreeks gevolg is van jegens hen gepleegde handelingen.

Daargelaten dat het Nederlandse strafrecht in artikel 9a Sr een voorziening kent die aan deze tot de wetgever gerichte bepalingen tegemoetkomt, kan aan artikel 26 Verdrag en artikel 8 Richtlijn niet worden ontleend dat de rechter in een geval waarop die bepalingen zien, verplicht is tot daadwerkelijke toepassing van artikel 9a Sr, terwijl ook overigens geen rechtsregel, waaronder begrepen die in de Aanwijzing, tot die toepassing verplichtte (vgl. HR 6 december 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP9394).

Het middel faalt in zoverre.

Voorts klaagt het middel dat het oordeel van het hof dat de omstandigheden van het onderhavige geval geen grond bieden voor toepassing van artikel 9a Sr, niet begrijpelijk is.

Deze klacht faalt nu het hiervoor weergegeven oordeel van het hof niet onbegrijpelijk is gemotiveerd, mede in aanmerking genomen dat het hof niet aannemelijk heeft geacht dat de verdachte door de situatie waarin zij zich bevond is gedwongen of bewogen tot de uitbuiting

van één of meer van de in de bewezenverklaring genoemde slachtoffers, in welk verband het hof heeft geoordeeld dat de verdachte de bewezenverklaarde feiten vrijwillig heeft begaan.

Voor zover het eerste en het derde middel klagen dat het hof een (voorwaardelijk) verzoek tot het stellen van prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie ontoereikend gemotiveerd heeft afgewezen, kunnen zij evenmin tot cassatie leiden, nu het hof in dat verband kennelijk heeft geoordeeld dat geen grond voor twijfel bestaat over de uitleg van het recht van de Europese Unie voor zover relevant voor de beoordeling en beslissing van de onderhavige zaak. Dat oordeel is, mede in het licht van hetgeen hiervoor met betrekking tot de in cassatie aangevoerde middelen is overwogen, juist.

Naar aanleiding van het verzoek in de schriftuur tot het stellen van prejudiciële vragen overweegt de Hoge Raad in aansluiting op hetgeen onder 4.1 is overwogen dat zich niet het geval voordoet dat het in de schriftuur opgeworpen vraagpunt 'duidelijkheid te verkrijgen over de reikwijdte van de in overweging 14 van de preambule en art. 8 van de Richtlijn bedoelde bescherming van slachtoffers en de omstandigheden waaronder en de wijze waarop zij tegen bestraffing moeten worden beschermd', een voldoende concrete vraag van uitleg van het recht van de Europese Unie inhoudt waarop het antwoord relevant kan zijn voor de uitkomst van deze zaak. Ook overigens ziet de Hoge Raad in hetgeen in de onderhavige zaak aan de orde is geen aanleiding voor het stellen van prejudiciële vragen van uitleg aan het Hof van Justitie van de Europese Unie.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2011

Zaaknummer: 17/03852

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: Th.J. Kelder

Wetsartikelen: 237f Sr, 42obis Sr en 42oter Sr

RECHTSPRAAK

***Is artikel 3 sub a RWM onverbindend ten aanzien van
luchtdrukwapens wegens strijd met het lex certa-beginsel?***

Het middel klaagt dat het hof niet gemotiveerd heeft beslist op de stelling van de verdediging dat artikel 3 aanhef en onder a Regeling wapens en munitie (RWM) onverbindend is wegens strijd met het *lex certa*-beginsel voor zover het betrekking heeft op luchtdrukwapens.

Op de gronden die zijn vermeld in het arrest in de zaak 17/01402, ECLI:NL:HR:2018:2153, kan het middel niet tot cassatie leiden.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2153

Zaaknummer: 17/01403

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst en M.J. Borgers

Advocaten: J.G. Kabalt

Wetsartikelen: 3 RWM

RECHTSPRAAK

Is artikel 3 sub a RWM onverbindend ten aanzien van luchtdrukwapens wegens strijd met het lex certa-beginsel?

Het middel klaagt dat het hof niet gemotiveerd heeft beslist op de stelling van de verdediging dat artikel 3 aanhef en onder a Regeling wapens en munitie (RWM) onverbindend is wegens strijd met het *lex certa*-beginsel voor zover het betrekking heeft op luchtdrukwapens.

De tenlastelegging is toegesneden op artikel 13 lid 1 Wet wapens en munitie (WWM) in verbinding met artikel 2 lid 1 WWM en artikel 3 aanhef en onder a RWM. Daarom moet de in de tenlastelegging en bewezenverklaring voorkomende uitdrukking 'een sprekende gelijkenis' geacht worden aldaar te zijn gebezigd in dezelfde betekenis als daaraan toekomt in laatstgenoemde bepaling.

Het middel steunt in navolging van wat door de verdediging ter terechtzitting in hoger beroep is aangevoerd naar de kern bezien op de stelling dat artikel 3 aanhef en onder a RWM wat betreft luchtdrukwapens onverbindend is wegens strijd met het *lex certa*-beginsel. Daartoe wordt aangevoerd dat het in die bepaling gebezigde criterium van 'een sprekende gelijkenis' niet onderscheidend is en daarmee niet toepasbaar op luchtdrukwapens, aangezien luchtdrukwapens onvermijdelijk overeenkomsten vertonen met vuurwapens omdat om projectielen te kunnen verschieten beide dienen te beschikken over onder meer een loop, een kolf (handvat) en een trekker.

In HR 6 februari 2018, ECLI:NL:HR:2018:153 is, onder verwijzing naar de wetsgeschiedenis alsmede naar artikel 2 lid 1 in verbinding met bijlage I sub 2 aanhef en onder e van Richtlijn 2009/48/EG, geoordeeld dat een met de bedoeling van de wetgever strokende uitleg van artikel 3 RWM inhoudt dat onder een lucht-, gas- of veerdrukwapen dat wat betreft vorm en afmetingen 'een sprekende gelijkenis' vertoont met een vuurwapen moet worden verstaan: een wapen als voormeld dat wat betreft vorm en afmetingen niet of nauwelijks van een echt vuurwapen te onderscheiden is.

Anders dan het middel betoogt, is artikel 3 RWM niet in strijd met het *lex certa*-beginsel (bepaaldheidsgebod). Die bepaling maakt, mede gelet op hetgeen in voornoemd arrest

omtrent de uitleg van die bepaling is overwogen, voldoende concreet duidelijk op welke voorwerpen zij ziet en stelt de burgers voldoende in staat hun gedrag daarop af te stemmen.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2153

Zaaknummer: 17/01402

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst en M.J. Borgers

Advocaten: J.G. Kabalt

Wetsartikelen: 3 RWM

RECHTSPRAAK

Nu het hof niet heeft vastgesteld dat ten aanzien van de andere computer aan de voorwaarden voor verbeurdverklaring is voldaan, is de verbeurdverklaring van die computer niet naar de eis der wet met redenen omkleed.

Advocaat-generaal E.J. Hofstee heeft geconcludeerd tot vernietiging van de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de verbeurdverklaring van de in beslag genomen computer, merk Medion, tot teruggave van deze computer aan de verdachte en tot verwerping van het beroep voor het overige.

Het middel klaagt onder meer over de verbeurdverklaring van een in beslag genomen computer, merk Medion.

Het hof heeft in de bestreden uitspraak niet vastgesteld dat ten aanzien van de onder 6 op de lijst van in beslag genomen en niet teruggegeven voorwerpen vermelde computer, merk Medion, aan de voorwaarden voor verbeurdverklaring is voldaan. De verbeurdverklaring is daarom niet naar de eis der wet met redenen omkleed.

Het middel klaagt daarover terecht, zodat de bestreden uitspraak op dit punt niet in stand kan blijven. Gelet op wat omtrent deze computer is vermeld in bewijsmiddel 11 – weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 12 – zal de Hoge Raad de zaak niet zelf afdoen. De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de verbeurdverklaring van de onder nummer 6 op de lijst van in beslag genomen en niet teruggegeven voorwerpen vermelde computer, merk Medion, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2143

Zaaknummer: 17/00794

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

Advocaten: R.A. Kaarls

Wetsartikelen: 33 Sr en 33a Sr

RECHTSPRAAK

***Opzet gericht op omstandigheid dat Kamagra geneesmiddel is
waarvoor geen handelsvergunning geldt?***

Het middel klaagt dat het onder 4 bewezenverklarde opzet op de omstandigheid dat voor de geneesmiddelen geen handelsvergunning geldt, niet uit de bewijsvoering kan worden afgeleid.

Aangezien de bewezenverklaring van het onder 4 ten laste gelegde, voor zover inhoudende dat het opzet van de verdachte mede was gericht op de omstandigheid dat voor het geneesmiddel geen handelsvergunning geldt, niet zonder meer kan worden afgeleid uit de door het hof gebezigde bewijsvoering, is de bestreden uitspraak in zoverre niet naar de eis der wet met redenen omkleed. Daarover klaagt het middel terecht.

Dat behoeft bij gebrek aan voldoende belang evenwel niet tot cassatie te leiden, in aanmerking genomen dat, indien het gewraakte onderdeel van de bewezenverklaring van feit 4 vervalt, de aard en de ernst van al hetgeen voor het overige ten laste van de verdachte is bewezenverklaard – weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 1 – in zijn geheel beschouwd niet worden aangetast.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2021

Zaaknummer: 17/03871

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst en M.J. Borgers

Advocaten: G. Spong

Wetsartikelen: 40 Geneesmiddelenwet en 2 WED

RECHTSPRAAK

Moet het onderscheid tussen beslag ex artikel 94 Sv en beslag ex artikel 94a Sv worden herijkt, nu beslag ter verbeurdverklaring ex artikel 33a lid 1 sub a Sr als gevolg van de Wet verruiming mogelijkheden voordeelontneming alle kenmerken van conservatoir beslag heeft gekregen?

Advocaat-generaal T.N.B.M. Spronken heeft geconcludeerd dat de Hoge Raad de bestreden beschikking vernietigt en de klager alsnog niet-ontvankelijk verklaart in zijn beklag.

In cassatie moet van het volgende worden uitgegaan. Op 10 mei 2016 zijn 137 personenauto's onder [A] BV (hierna: [A]) in beslag genomen. Op 8 juni 2016 heeft [betrokkene 2], die stelt een pandrecht te hebben op de in beslag genomen auto's, ter griffie van de rechtbank een klaagschrift als bedoeld in artikel 552a Sv ingediend, strekkende tot opheffing van het beslag en tot teruggave aan hem van de in beslag genomen personenauto's. Op 15 juni 2016 is [A] in staat van faillissement verklaard met benoeming van [klager] tot curator. Op 14 juli 2016 zijn een camper en een personenauto van het merk Maserati onder [betrokkene 2] in beslag genomen. Op 26 augustus 2016 heeft [betrokkene 2] zijn klaagschrift aangevuld met een subsidiair verzoek de teruggave te gelasten van de 137 in beslag genomen auto's aan de klager en dat de teruggave aan hem zal worden gelast van de in beslag genomen camper en personenauto van het merk Maserati. Op 12 oktober 2016 heeft de rechtbank het klaagschrift van [betrokkene 2] (rekestnummer 16/578) in de raadkamer behandeld, waarbij [klager] als belanghebbende aanwezig was. Bij deze gelegenheid heeft [klager] zelf een klaagschrift strekkende tot teruggave aan hem van de onder [A] in beslag genomen auto's ingediend, waaraan het rekestnummer 16/937 is toegekend.

Blijkens het proces-verbaal van het onderzoek in openbare raadkamer van de rechtbank van 12 oktober 2016, rekestnummer 16/937, heeft [klager] aldaar verklaard het klaagschrift alsmede zijn spreekantekeningen over te leggen. Voorts heeft hij het klaagschrift mondeling aangevuld met het verzoek tot teruggave aan hem van de onder [betrokkene 2] in beslag genomen camper en Maserati-personenauto. De genoemde spreekantekeningen houden onder meer in dat reeds op grond van het klaagschrift van [betrokkene 2] teruggave van de in

beslag genomen goederen aan hem, [klager], kan worden gelast, maar dat, indien hij daarvoor een zelfstandig verzoek moet inleveren, hij dat bij deze doet. Klaarblijkelijk heeft de rechtbank deze verklaring en het daarmee gepaard gaande overleggen van een klaagschrift aangemerkt als een (ontvankelijk) klaagschrift als bedoeld in artikel 552a Sv. Dat oordeel getuigt van een onjuiste rechtsopvatting, daar de wet niet de mogelijkheid kent dat een verzoek om teruggave mondeling wordt gedaan.

Dit behoeft evenwel niet tot cassatie te leiden op de volgende grond. De schriftelijke indiening van een klaagschrift op de griffie op de voet van artikel 552a lid 1 Sv in verbinding met artikel 449 lid 3 Sv strekt mede ter waarborging van het belang dat de beslagene en belanghebbenden een afschrift ontvangen van het klaagschrift en bij de behandeling van het klaagschrift worden betrokken en eventueel zelf een klaagschrift kunnen indienen, een en ander als bepaald in artikel 552a lid 5 Sv.

De aan de Hoge Raad toegezonden stukken houden in dat voorafgaand aan de behandeling van het klaagschrift van [betrokkene 2] overleg heeft plaatsgevonden tussen alle betrokkenen over de behandeling van dat klaagschrift, waarbij [klager] zich akkoord heeft verklaard met de datum van behandeling op 12 oktober 2016. Voorts bevindt zich bij de aan de Hoge Raad toegezonden stukken een e-mailbericht, verzonden door de strafgriffie op 13 oktober 2016, gericht aan [klager], dat onder meer inhoudt: 'hierbij deel ik u mede dat het klaagschrift beslag dat door u is ingediend als curator inzake [A] op 12 oktober 2016 is ontvangen door de strafgriffie van de rechtbank Overijssel, locatie Almelo. Het is ingeboekt onder raadkamernummer 16/937.' Aldus gezien is [klager] als beslagene of als belanghebbende in de gelegenheid gesteld om te worden gehoord over het klaagschrift van [betrokkene 2] en om desgewenst zelf een klaagschrift in te dienen en is [betrokkene 2] als belanghebbende in de gelegenheid gesteld te worden gehoord over het klaagschrift van [klager]. Nu de klaagschriften van [betrokkene 2] en van [klager] betrekking hebben op dezelfde voorwerpen en de bij de klaagschriften betrokken partijen en andere belanghebbenden in de gelegenheid zijn gesteld te worden gehoord bij de behandeling in raadkamer van 12 oktober 2016, is voldaan aan het in artikel 552a lid 5 Sv gewaarborgde belang, zodat niet-ontvankelijkverklaring van [klager] in zijn beklag achterwege kon blijven. Ook overigens is in dezen geen belang aanwijsbaar om ambtshalve het cassatieberoep tegen de bestreden beschikking niet-ontvankelijk te verklaren.

Het middel komt op tegen de ongegrondverklaring van het klaagschrift en stelt de vraag aan de orde of het door de Hoge Raad gemaakte onderscheid tussen beslag op de voet van artikel 94 Sv en beslag op de voet van artikel 94a Sv herijkt moet worden. Het voert daartoe aan dat het beslag ter verbeurdverklaring op grond van artikel 33a lid 1 onder a Sr als gevolg van de Wet van 31 maart 2011 tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en enige andere wetten ter verbetering van de toepassing van de maatregel ter

ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel (verruiming mogelijkheden voordeelontneming) alle kenmerken van een conservatoir beslag heeft gekregen.

In zijn beschikking van 13 juli 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM4095, *NJ* 2013/322 heeft de Hoge Raad – kort gezegd – geoordeeld dat in geval van faillissement van de beslagene wel een op de voet van artikel 94a Sv gelegd conservatoir beslag vervalt, maar niet een op de voet van artikel 94 Sv gelegd beslag.

Die regel geldt ook na de inwerkingtreding met ingang van 1 juli 2011 van de Wet verruiming mogelijkheden voordeelsontneming. De enkele omstandigheid dat sindsdien op grond van artikel 33a lid 1 onder a Sr – naast ‘door middel van het strafbare feit’ verkregen voorwerpen – ook ‘uit de baten van het strafbare feit’ verkregen voorwerpen voor verbeurdverklaring vatbaar zijn, brengt niet mee dat een beslag op een voorwerp met het oog op verbeurdverklaring op grond van artikel 33a lid 1 onder a Sr uitsluitend strekt tot behoud van de verhaalspositie van de overheid als schuldeiser. Dit is anders bij een conservatoir beslag als bedoeld in artikel 94a Sv, nu die bepaling geen enkel verband vereist tussen een bepaald strafbaar feit en het in beslag genomen voorwerp.

Het middel, dat uitgaat van een andere rechtsopvatting, faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2003

Zaaknummer: 16/05542

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: C.P. Wesselink-van Dijk

Wetsartikelen: 94 Sv, 552a Sv en 33a Sr

RECHTSPRAAK

***Ontvankelijkheid cassatieberoep curator failliete bv
(belanghebbende)?***

Het beroep is gericht tegen een beschikking die is gegeven op het klaagschrift en de aanvulling op dat klaagschrift van [betrokkene 2], welk klaagschrift strekte tot teruggave van 137 auto's – die onder [A] BV in beslag waren genomen – en welke aanvulling van het klaagschrift strekte tot teruggave van een onder [betrokkene 2] in beslag genomen camper en personenauto. Bij de bestreden beschikking is het klaagschrift van [betrokkene 2] deels gegrond verklaard en de teruggave van de personenauto aan hem gelast en voor het overige ongegrond verklaard. Tegen die beschikking staat voor [klager] op grond van artikel 552d lid 2 Sv geen cassatieberoep open.

De Hoge Raad verklaart [klager] niet-ontvankelijk in het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2004

Zaaknummer: 16/05626

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: C.P. Wesselink-van Dijk

Wetsartikelen: 552d Sv

RECHTSPRAAK

Inhoud van de bewijsmiddelen waaraan de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel is ontleend, ontbreekt.

Het middel klaagt dat de bestreden uitspraak niet de inhoud bevat van de bewijsmiddelen waaraan de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel is ontleend.

Bij de aan de Hoge Raad gezonden stukken bevindt zich de bestreden uitspraak, die niet de door het hof gebezigde bewijsmiddelen bevat. Bij die stukken bevindt zich niet een aanvulling als bedoeld in artikel 365a lid 2 Sv houdende de gebezigde bewijsmiddelen. Het hof heeft aan de Hoge Raad bericht dat zo een aanvulling niet is opgemaakt.

Ingevolge artikel 511e lid 1 Sv (in eerste aanleg) en artikel 511g lid 2 Sv (in hoger beroep) is op de uitspraak op een vordering tot ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel artikel 359 lid 3 Sv van overeenkomstige toepassing. Dat betekent dat die uitspraak de bewijsmiddelen moet vermelden waaraan de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel is ontleend met weergave van de inhoud daarvan, voor zover bevattende de voor die schatting redengevende feiten en omstandigheden (vgl. HR 26 maart 2013, ECLI:NL:HR:2013:BV9087, NJ 2013/544). De bestreden uitspraak voldoet niet aan dit vereiste en kan daarom niet in stand blijven.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2009

Zaaknummer: 17/04932

Rechters: W.A.M. van Schendel, A.L.J. van Strien en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: P. van Kerkhof

Wetsartikelen: 511g Sv en 359 Sv

RECHTSPRAAK

Middel gericht tegen bewezenverklaring in hoofdzaak aan te merken als middel van cassatie in ontnemingszaak?

Advocaat-generaal A.J. Machielse heeft geconcludeerd tot vernietiging van het bestreden arrest en tot terugwijzing van de zaak naar het Gerechtshof Amsterdam teneinde op het bestaande hoger beroep opnieuw te worden berecht en afgedaan.

Het middel klaagt in de eerste plaats dat het hof ten onrechte een maatregel als bedoeld in artikel 36 lid 1 Sr heeft opgelegd, aangezien in de strafzaak ten onrechte de daarin ten laste gelegde strafbare feiten bewezen zijn verklaard.

Voor onderzoek door de cassatierechter komen alleen in aanmerking middelen van cassatie als in de wet bedoeld. Als een zodanig middel kan slechts gelden een stellige en duidelijke klacht over de schending van een bepaalde rechtsregel en/of het verzuim van een toepasselijk vormvoorschrift door de rechter die de bestreden uitspraak heeft gewezen.

De klacht – die strekt tot vernietiging van de bestreden uitspraak in de ontnemingszaak voor het geval dat de cassatiemiddelen in de hoofdzaak gegrond zouden worden bevonden – voldoet niet aan dit vereiste, zodat zij onbesproken moet blijven. Daarbij verdient nog opmerking dat ingevolge artikel 557 lid 4 Sv een uitspraak op een vordering van het Openbaar Ministerie, als bedoeld in artikel 36e Sr, eerst kan worden ten uitvoer gelegd nadat en voor zover de veroordeling, als bedoeld in artikel 36e lid 1 Sr, in kracht van gewijsde is gegaan, terwijl ingevolge artikel 511i Sv een uitspraak op een vordering van het Openbaar Ministerie als bedoeld in artikel 36e Sr van rechtswege vervalt doordat en voor zover de uitspraak als gevolg waarvan de veroordeling van de verdachte, als bedoeld in artikel 36e lid 1 Sr, achterwege blijft, in kracht van gewijsde gaat (vgl. HR 14 april 1998, ECLI:NL:HR:1998:ZD1016, NJ 1999/75). Bovendien kan de rechter in voorkomende gevallen op grond van artikel 577b lid 2 Sv, het te betalen bedrag verminderen of kwijtschelden.

Opmerking verdient nog dat deze behandeling van het middel van de betrokkene afwijkt van de wijze waarop een dergelijk middel van het Openbaar Ministerie wordt beoordeeld. Deze verschillende behandeling vindt, zoals de Hoge Raad in zijn arrest van 16 oktober 2018,

ECLI:NL:HR:2018:1947 nader heeft toegelicht, zijn rechtvaardiging hierin dat de positie van het Openbaar Ministerie in deze afwijkt van die van een betrokkene.

Voorts klaagt het middel dat de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel niet kan worden afgeleid uit de door het hof gebezigde bewijsmiddelen.

Uitgaande van de veroordeling van de betrokkene in de hoofdzaak ter zake van – kort gezegd – hennepcultuur en gekwalificeerde diefstal van elektriciteit, heeft het hof de aan de hiervoor weergegeven bewijsvoering ontleende schatting van het door de betrokkene daaruit wederrechtelijk verkregen voordeel op € 45.407,66 toereikend gemotiveerd.

De klacht faalt.

Het middel kan niet tot cassatie leiden.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2010

Zaaknummer: 16/03499

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: K.Y. Ramdhan

Wetsartikelen: 36e Sr, 557 Sv en 551i Sv

RECHTSPRAAK

Falende klacht over het beroep van de verdediging dat verdachte enkel uit humanitaire overwegingen heeft gehandeld.

Het middel keert zich tegen de verwerping door het hof van het verweer dat de verdachte enkel uit humanitaire overwegingen heeft gehandeld ten aanzien van het bewezenverklaarde, kort gezegd het door de verdachte bieden van hulp bij illegale binnenkomst van twee vreemdelingen als bedoeld in artikel 197a lid 1 Sr.

Handelen op humanitaire gronden kan, indien het Openbaar Ministerie heeft geoordeeld dat het opportuun is te vervolgen, onder omstandigheden op grond van een algemene strafuitsluitingsgrond in de weg staan aan de strafbaarheid van de in artikel 197a Sr omschreven mensensmokkel of van de dader daarvan. Daarbij kan vooral worden gedacht aan noodtoestand, waarbij – in het algemeen gesproken – de pleger van het feit, staande voor de noodzaak te kiezen uit onderling strijdige plichten en belangen, de zwaarstwegende heeft laten prevaleren. In bijzondere gevallen zou ook denkbaar kunnen zijn een beroep op psychische overmacht waarvoor sprake moet zijn van een van buiten komende drang waaraan de verdachte redelijkerwijze geen weerstand kon en ook niet behoefde te bieden.

Of een beroep op een dergelijke strafuitsluitingsgrond kan worden aanvaard hangt af van de concrete feiten en omstandigheden van het geval. Mede gelet op de geschiedenis van de totstandkoming van deze bepaling kan in het bijzonder worden gedacht aan gevallen van humanitaire bijstand zonder enig oogmerk van eigen bevoordeling aan een vreemdeling van wie aannemelijk is dat hij in een zijn leven of veiligheid bedreigende noodsituatie verkeert en aan wie bij zijn vlucht redelijkerwijze niet op andere wijze hulp kan worden geboden dan door hem wederrechtelijk over de grens met Nederland te brengen of in Nederland verder te brengen (vgl. HR 16 mei 2017, ECLI:NL:HR:2017:888, NJ 2017/367).

Het hof heeft overwogen dat namens de verdediging is gewezen op de noodsituatie in Eritrea, het land van herkomst van [betrokkene 1] en [betrokkene 2]. Voorts ligt in de overwegingen van het hof besloten dat, gelet op de omstandigheid dat de verdachte hen vanuit Italië naar Nederland heeft gebracht, niet aannemelijk is dat sprake was van een noodsituatie bij verder verblijf in Italië en dat redelijkerwijze niet op andere wijze hulp kon worden geboden dan

door hen wederrechtelijk over de grens met Nederland te brengen.

Gelet op het voorgaande, getuigt het oordeel van het hof dat niet valt in te zien dat het illegaal in Nederland brengen van voornoemde personen op humanitaire gronden geboden was, niet van een onjuiste rechtsopvatting, is het niet onbegrijpelijk en is het, mede gelet op hetgeen door de verdediging is aangevoerd, toereikend gemotiveerd.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2005

Zaaknummer: 17/00507

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en V. van den Brink

Advocaten: M.T. de Vaal

Wetsartikelen: 197a Sr

RECHTSPRAAK

Ligt belangenafweging besloten in de overwegingen van het hof, stellende dat het aanhoudingsverzoek van de niet-gemachtigde raadsvrouw is afgewezen omdat verdachte geen gebruik wenst te maken van aanwezigheidsrecht?

Het middel klaagt onder meer over de afwijzing door het hof van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak.

Een verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting kan ter terechtzitting worden gedaan door de verdachte of diens op de voet van artikel 279 Sv gemachtigde raadsman. Ook de raadsman die niet is gemachtigd tot het voeren van de verdediging van de ter terechtzitting niet-verschenen verdachte, kan ter terechtzitting een verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting doen voor zover dat verzoek wordt gedaan met het oog op de effectuering van het aanwezigheidsrecht van de verdachte of ten behoeve van het alsnog verkrijgen van de in artikel 279 lid 1 Sv bedoelde machtiging. Overeenkomstig artikel 329 en 330 Sv wordt beslist op het verzoek nadat het Openbaar Ministerie daaromtrent is gehoord.

Indien zich niet het geval voordoet dat de aan het verzoek ten grondslag gelegde omstandigheid niet aannemelijk is geoordeeld, dient de rechter een afweging te maken tussen alle bij aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting betrokken belangen. Het gaat daarbij om het belang van de verdachte bij het kunnen uitoefenen van zijn in artikel 6 lid 3 onder c EVRM gewaarborgde aanwezigheidsrecht – waaronder het recht om zich in zijn afwezigheid ter terechtzitting door een daartoe uitdrukkelijk gemachtigde raadsman te doen verdedigen – en, kort gezegd, het belang dat niet alleen de verdachte maar ook de samenleving heeft bij een doeltreffende en spoedige berechting. Van deze afweging, waarbij de aan het verzoek tot aanhouding ten grondslag gelegde gronden moeten worden betrokken, dient de rechter in geval van afwijzing van het verzoek blijk te geven in de motivering van zijn beslissing. In cassatie kan die motivering slechts op haar begrijpelijkheid worden getoetst (vgl. HR 16 oktober 2018, ECLI:NL:HR:2018:1934).

De afwijzing van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak berust in de kern op het oordeel van het hof dat de verdachte geen gebruik wenst te maken van zijn

aanwezigheidsrecht. Gelet op hetgeen door de raadvrouw van de verdachte aan het aanhoudingsverzoek ten grondslag is gelegd, is dat oordeel niet zonder meer begrijpelijk, terwijl evenmin uit de motivering van het hof van de afwijzing van dat verzoek blijkt dat het hof de onder 2.3 bedoelde afweging van belangen heeft gemaakt.

Het middel slaagt in zoverre.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2020

Zaaknummer: 17/00766

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: F. van Baarlen

Wetsartikelen: 279 Sv